

Bayram AKBAŞ

Mesleki Yeterlilik Kurumu Yönetim Kurulu ve Kurum Başkanı

2011 sonuna kadar iş piyasasının ihtiyacının en az yüzde 80'ini karşılamayı planlıyoruz

Ulusal Mesleki Yeterlilik Sistemi; ulusal ve uluslararası meslek standartlarını temel alarak teknik ve meslekî eğitim standartlarının ve yeterliliklerin geliştirilmesi, uygulanması ve bunlara ilişkin akreditasyon, yetkilendirme, denetim, ölçme, değerlendirme ve belgelendirmeye ilişkin kural ve faaliyetler bütünüdür.

Bu faaliyetler kapsamında; ulusal meslek standartlarının ve yeterliliklerin hazırlanması, sınav, belgelendirme ve akreditasyon hizmetleri MYK tarafından değil; belirlenmiş kurallar dâhilinde MYK'nın yetkilendirdiği kurum ve kuruluşlarca yapılmaktadır. Otomotiv ve metal sektörlerinde meslek standartlarını hazırlamak üzere Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) tarafından yetkilendirilen MESS de, MYK ile imzalanan "Meslek Standardı Hazırlama İşbirliği Protokolü" kapsamında çalışmalarını 2008 yılından bu yana yürütmektedir.

MYK Başkanı Bayram Akbaş sisteme duyduğu inancını şöyle dile getiriyor: "Ulusal yeterlilik sisteminin tam uygulanmasıyla eğitim-istihdam ilişkisi kurulacak, iş piyasasında ihtiyaç duyulan nitelikli işgücü yetiştirilecek, üretilen mal ve hizmetler daha kaliteli olacak, verimlilik, istihdam, ulusal rekabet gücü ve yaşam kalitemiz artacaktır. Buna yürekten inanıyorum."

■ Mesleki Yeterlilik sisteminin bugün geldiği noktayı kısaca değerlendirir misiniz?

Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK)'nın temel görevi; Avrupa Birliği ile uyumlu "Ulusal Yeterlilik Sistemi"ni kurmak ve işletmektir. MYK, idari ve mali özerkliğe sahip, kamu kesimi ile işçi, işveren ve meslek kuruluşlarının eşit yetki ve sorumlulukla temsil edildiği Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın ilgili kuruluşudur.

MYK'nın kuruluşundan itibaren geçen üç yıllık sürede kurumsal organizasyona ve ulusal yeterlilik sistemine ilişkin yapılanları değerlendirdiğimizde; gerekli olan beşeri kaynakların, mali ve fiziki altyapının sağlandığını, örgüte ve görevlere ilişkin tüm ikincil mevzuatın, uygulama usul ve esaslarının hazırlandığını ve uygulamaya konulduğunu, MYK'nın asli faaliyetlerini gerçekleştiren

bir kurum haline geldiğini ifade edebiliriz.

MYK'ya ve faaliyetlerine ilişkin tüm kararlar üçlü yapıda oluşturulmuş olan Genel Kurul tarafından alınmakta ve bu kararlar yine üçlü yapıdan müteşekkil Yönetim Kurulu tarafından uygulanmaktadır.

Memnuniyetle belirtmek gerekir ki; sosyal taraflar MYK'dan herhangi bir nakdi ya da aynı bir karşılık beklemeden meslek standardı hazırlamak üzere başvurularda bulunmuşlardır. Bu başvurular objektif değerlendirme ölçütlerine göre incelenmiş ve Yönetim Kurulu kararlarıyla meslek standardı hazırlayacak kuruluşlar belirlenmiştir.

MYK Yönetim Kurulu ulusal meslek standartlarının kümeleneyeceği toplam 26 sektör belirlemiştir.

İş piyasasının ihtiyaçları, istihdam kapasitesi, hizmet sağlayıcı kuruluşların önerileri ve ulusal birikim dikkate alınarak sektörel öncelikler belirlenmiş ve bugün itibarıyla 13 sektörde, 19 kurum/kuruluşla 454 meslek standardının hazırlanmasını kapsayan işbirliği protokolleri imzalanmıştır.

Yetkilendirilen kuruluşların belirlenmiş eylem planı dâhilinde hazırladıkları taslak meslek standardı ilgili tüm tarafların görüşleri alındıktan, Sektör Komiteleri tarafından incelenip doğrulandıktan ve MYK Yönetim Kurulu tarafından onaylandıktan sonra Resmi Gazete'de yayımlanmakta ve "Ulusal Meslek Standardı" niteliğini kazanmaktadır. Bugün itibarıyla toplam 111 meslek standardı hazırlanmış, bunlardan 49'u Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Resmi Gazete'de yayımlanan ulusal meslek standartlarının zaman geçirilmeden eğitim ve öğretim programlarına yansıtılması konusunda Milli Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulu ile en üst düzeyde mutabakat sağlanmış, bu faaliyetlerin nasıl gerçekleştirileceğinin esaslarını belirleyen işbirliği yöntemi belirlenmiştir.

Ulusal meslek standartlarının sınav ve belgelendirilme faaliyetlerinde kullanılabilmesi için ulusal yeterliliklerin geliştirilmesi gerekmektedir. Ulusal yeterlilikler, ulusal meslek standartları ya

Bayram Akbaş Kimdir?

1986 yılında İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden mezun olan Akbaş, 1987 yılında İş ve İşçi Bulma Kurumu (İŞKUR)'nda iş hayatına başladı.

İŞKUR'da mesleki eğitim, rehberlik, istihdamla ilgili ulusal ve uluslararası birçok projenin hazırlığında ve yönetiminde yer aldı. Dünya Bankası ve Avrupa Birliği'nin finansal katkılarıyla yürütülen projelerde koordinatör ve başkan olarak görev yaptı.

Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK)'nın kurulmasına ilişkin birçok çalışmada ÇSGB ve İŞKUR temsilcisi olarak görev aldı.

2006 yılında MYK Kurucu Genel Kurulu'nda Yönetim Kurulu asıl üyeliğine, ilk MYK Yönetim Kurulu toplantısında da MYK Yönetim Kurulu Başkanlığına seçilen Bayram Akbaş, Halen MYK Yönetim Kurulu ve Kurum Başkanı olarak görev yapmaktadır

da standartları oluşturan alt birimler, bunların bulunmadığı hallerde ise uluslararası meslek standartları esas alınarak geliştirilmektedir.

İlk ulusal meslek standartlarının yürürlüğe girmesini takiben ulusal yeterlilik geliştirme çalışmaları başlatılmış ve "Plastik Kaynakçısı-Seviye 3" yeterliliği ilk ulusal yeterlilik olarak yürürlüğe girmiştir. Sınav ve Belgelendirme kapsamında ilk teorik ve uygulamalı sınavlar "Plastik Kaynakçısı-Seviye 3" yeterliliğinde yapılmıştır. Bu sınavlarda başarılı olanlara ilk Mesleki Yeterlilik Belgeleri 20 Ekim 2009 tarihinde MYK Genel Kurulu'nda verilmiştir.

Böylece ulusal mesleki yeterlilik sistemine ilişkin bileşenlerin uygulaması yapılarak, döngü tamamlanmıştır. Bundan sonraki hedef bu faaliyetleri tüm sektörleri ve yöreleri kapsayacak şekilde artırmak ve yaygınlaştırmaktır.

MYK'nın, Türkiye'nin Ulusal Europass Merkezi olması sağlanmış, Europass konusunda diğer kurum ve kuruluşlarla sağlanması gereken koordinasyon konusunda çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bilindiği üzere Europass; AB düzeyinde bir eğitim programına girmek isteyen veya iş arayan Avrupa vatandaşlarının gönüllü kullanımına açık ve sahip oldukları niteliklerini ve yeterliliklerini daha iyi göstermelerinde yardımcı olmak amaçlı yetkinlik ve yeterliliklerde şeffaflığı sağlayan bir dokümanlar klasörüdür. Sistemi tanıtan ve bireylere rehberlik eden Europass web sitesi (www.europass.gov.tr) MYK tarafından hizmete sunulmuştur. 2010 yılında "Ülkemizde Europass ve Europass Dokümanlarının Tanınırılığını Artırma Projesi" gerçekleştirilecek ve Europass dokümanları hakkındaki farkındalık artırılacaktır.

MYK'nın kurumsal kapasitesini güçlendirmek ve sivil toplum kuruluşlarının ulusal yeterlilik sistemini destekleyen, meslek standardı, sınav ve belgelendirme merkezleri oluşturmalarını sağlamak amacıyla "Türkiye'de Mesleki Yeterlilik Kurumunu ve Ulusal Yeterlilik Sistemini Güçlendirme Projesi" hazırlanmıştır. IPA kapsamında hibe olarak sağlanacak kaynakla yürütülecek olan

Teknik Destek, Tedarik ve Hibe bileşenlerinden oluşan Proje'nin toplam bütçesi 10 milyon 900 bin Avro'dur. Projenin tedarik bileşeninde sözleşmeler imzalanmış olup, bu kapsamda temin edilecek ekipman ve yazılımlar Kuruma teslim edilmeye başlanmıştır. Projenin teknik destek bileşeninin ihale süreci devam etmekte olup, 2010 yılı ilk yarısında hibe bileşeniyle birlikte uygulamaya konulması öngörülmektedir.

■ **Sistemin tam olarak işlemesi için ne kadar bir süre öngörüyorsunuz? Bu süreçte sistemin başarılı olması için kritik faktörler nelerdir?**

Bugüne kadar sistemin temel bileşenlerinin örnekleri üretilmiştir. UYS'nin tüm sektörleri, eğitim kuruluşlarını ve bireyleri kapsayacak şekilde hazır ve uygulanır hale gelmesi için; ulusal meslek standartlarının ve yeterliliklerin tamamlanması, her yeterlilik alanında sınav ve belgelendirme kuruluşlarının yetkilendirilmesi ve nihayet eğitim kuruluşlarının ulusal yeterliliklere göre eğitim ve öğretimde bulunmaları gerekmektedir. Bu da işin doğası gereği oldukça uzun bir süre gerekmektedir. Kabaca bir hesaplama yaparsak; orta öğretimi dört yıl, yüksek öğretimi de iki+iki yıl aldığımızda, ilk sınıftan iki yıllık meslek yüksek okulunu bitirene kadar en az altı yıl, lisans düzeyini tamamlayana kadar en az sekiz yıl gerektiği görülmektedir. Ayrıca ulusal meslek standartlarının ve ulusal yeterliliklerin hazırlanması ve bunların eğitim programlarına eş zamanlı yansıtılması için de asgari iki yıllık süreye ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu kadar uzun süre beklememek için sektörel önceliklere göre üretilen ulusal meslek standardının yürürlüğe konulması ve bunların ulusal yeterliliklere dönüştürülerek eğitim programlarına yansıtılması ve tedricen sistem bütünlüğüne ulaşılması planlanmaktadır. Bu bağlamda 2011 yılı sonuna kadar etki büyüklüğü itibariyle iş piyasasının en az yüzde 80 ihtiyacını karşılayacak ulusal meslek standartlarının ve ulusal yeterliliklerin oluşturulması ve edinilmiş becerilerin ölçülüp de-

ğerlendirilmesi planlanmaktadır. Bu arada ulusal yeterlilik sisteminin statik olmadığını, bileşenlerin güncellenmesinin gerektiğini de vurgulamak gerekir.

■ **Sistem tüm fonksiyonları ile yürürlüğe girdiğinde hayatımızda neler değişecek?**

Ulusal yeterlilik sisteminin tam uygulanmasıyla bireyler; iş, eğitim dünyası, istihdam ve ulusal olarak neler kazanılacağını ayrı ayrı değerlendirmek mümkündür. Ancak ayrıntıya girmeden ifade edebilirim ki; ulusal yeterlilik sisteminin tam uygulanmasıyla eğitim-istihdam ilişkisi kurulacak, iş piyasasında ihtiyaç duyulan nitelikli işgücü yetiştirilecek, üretilen mal ve hizmetlerin daha kaliteli olacak, verimlilik, istihdam, ulusal rekabet gücü ve yaşam kalitemiz artacaktır. Buna yürekten inanıyorum.

■ **Kurumun 2010 yılı hedefleri nelerdir?**

20 Ekim 2009 tarihinde yapılan MYK IV. Genel Kurulu'nda kabul edilen Çalışma Programı çerçevesinde; 2010 yılı hedeflerimiz ana hatlarıyla aşağıda belirtilmiştir:

- İhtiyaçlar dâhilinde ikincil mevzuatta da gerekli iyileştirmeleri yapmak.
- İşçi, işveren ve meslek kuruluşları, sivil toplum örgütleri ile yapılan işbirliği sürdürülerek 205 meslek standardı hazırlamak.
- 130 Ulusal yeterlilik hazırlamak, kuruluşların akredite olduğu yeterliliklerde mesleki yeterlilik belgelerinin verilmesini sağlamak.
- Eğitim ve öğretim kurumlarını akredite edecek kuruluşların yetkilendirilme usul ve esaslarını uygulamaya koymak, eğitim kuruluşlarının akreditasyonuna başlamak.
- Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Araç (IPA) kapsamında hazırlanan "Türkiye'de Mesleki Yeterlilik Kurumunu ve Ulusal Yeterlilik Sistemini Güçlendirme" projesinin tüm bileşenlerini uygulamaya koymak.

• Uluslararası kuruluşlarla başlanmış ya da planlanmış olan faaliyetlere devam edilerek, yeni uluslararası işbirliği olanakları oluşturmaktır.